

HEEMKUNDE-KRING
'AMALIA VAN SOLMS'

Baarle-Hertog-Nassau

Heemkunde-kring 'Amalia van Solms' stelt zich ten doel zich actief bezig te houden met het erfgoed van onze gemeenten met de bedoeling:

- onze kennis ervan te vergroten
- het waardevolle uit vroegere tijden te behouden en te beschermen
- de verzamelde gegevens vast te leggen voor het nageslacht.

De kring verzamelt hiertoe informatie over velerlei onderwerpen uit de historie van Baarle, Castelré, Ulicoten en Zondereigen in de ruimste zin des woords.

Heemkunde-kring 'Amalia van Solms'
'HEEMHUIS'
Kerkstraat 4
2387 Baarle-Hertog

Bank: 10.38.94.969 Rabobank Baarle-Nassau
789-5615466-57 BAC Baarle-Hertog

Overname van artikelen of gedeelten ervan uit deze publikatie is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de auteur.

Nieuwsbrief

Heemkunde-Kring "Amalia van Solms"

Baarle Hertog-Nassau

verschijnt 4x per jaar

Redactie: Jos Jansen, Herman Janssen, Fons Raeijmaekers, Josée Slegers, Antoon van Tuijl en Ed Ragas (coördinator)

Redactieadres: Het Heemhuis, Kerkstraat 4, 2387 Baarle-Hertog

9e jaargang no.3

oktober 1994

INHOUD

Voorwoord	A. Jacobs	82
Van de redactie		83
Baarle 50 jaar bevrijd (3)	P. v.d. Flaas	84
Een stukje dagboek (11)	Br. G. v.d. Linden	95
30 jaar geleden (13)	A. Raeijmaekers	100
Arme Amalia (13)	A. van Tuijl	107
Merkwaardigheden (2)	A. van Tuijl	109
Tweede lokale Heemdag	Dre Kusters	115
Voor FLORON op stap	A. Jacobs	118
Mededelingen		120
Dat ging naar Den Bosch toe		122

Donderdag
20 oktober a.s.
Baarle 1000+2 Kwis

Voorwoord

Momenteel zijn vele plaatselijke bevrijdingscomité's bezig met de activiteiten van 50 jaar bevrijding. In onze gemeente Baarle-Hertog-Nassau is het niet anders. Mede door ons initiatief is het comité Baarle 50 jaar bevrijd tot stand gekomen. Onze leden leverden een belangrijke bijdrage in de tot stand komen en uitvoeren van een waardig omvangrijk herdenkings/bevrijdingsprogramma.

In onze gemeente begonnen we met de herdenking van de drie gefusilleerden op 10 september j.l. bij het monument naast ons Heemhuis. De leden die actief zijn in het bevrijdingscomité verwachten veel belangstelling vanuit onze vereniging dus leden laat je zien!!!!

De renovatie van de brandweergarage en het kolenhok hebben in de vakantie periode op een laag pitje gestaan. Nu voor velen de vakantie weer ver achter de rug is kunnen we weer verder. De daken zijn zo goed als afgewerkt zodat we droog kunnen verderwerken met het binnenwerk. Hopelijk kunnen we het geheel in november afronden.

In het laatste kwartaal van het jaar komt onze vertrouwde heemkalender van 1995 er aan. Zoals u reeds weet heeft onze werkgroep dit jaar als thema "toneel" gekozen. Dat er in het verleden veel en prachtig toneel gespeeld is, bewijst deze heemkalender. Met het kopen van deze heemkalender ondersteunt u onze talrijke activiteiten. Wij rekenen net als in de voorgaande jaren op vele kopers, waarvoor bij voorbaat onze hartelijke dank.

Afgelopen maand augustus hebben verschillende van onze leden deelgenomen aan het heemkamp in Wintelré. Het was een warm maar gezellig heemkamp en onze leden hebben er werkelijk van genoten. Elk heemkamp heeft zijn eigen charme en elke streek zijn eigen bekoorlijkheden. Veel deelnemers van onze vereniging hebben voor volgend jaar al een plaatsje gereserveerd voor Valkenswaard. Maar het heemkamp van Baarle was men nog niet vergeten en dat liet men dan ook horen.

Op het programma dit jaar staan nog verschillende interessante activiteiten, zoals de Baarle 2000 plus 2 kwis, de oorlogstentoonstelling en nog veel meer. Wil je meer weten loop dan gerust eens binnen, het Heemhuis staat voor u open. Met vriendelijke heemgroeten,

Ad Jacobs, uw voorzitter.

Van de redactietafel

Voor de tweede keer onze excuses voor het late verschijnen van een nummer van de Nieuwsbrief. Door de grote drukte in augustus en september in huize Ragas werd de Nieuwsbrief uitgesteld, hoewel afgesproken was dat deze in begin september zou moeten verschijnen. Ed bied de leden daarvoor zijn excuses aan en hoopt van ganse harte dat het bij deze twee keer in vijf jaar blijft. In ieder geval komt er dit jaar nog een nummer.

In deze nieuwsbrief aandacht voor het slot van het verhaal van Piet van der Flaas over de bevrijding van Baarle.

Ook beleven we dit nummer het slot van het Stukje Dagboek van Broeder Gabriel van der Linden. We danken beide auteurs voor de boeiende verhalen die zij ons hebben gebracht.

Voor de rubriek Merkwaaardigheden heeft Antoon uit het archief van de Heemkundekring een bijzonder lied opgediept. Lees maar eens.

Verder de vaste rubrieken zoals '30 jaar geleden' en 'Arme Amalia'. Deze rubrieken zijn inmiddels toe aan aflevering 13. Ligt hier mogelijk de verklaring dat alles misging met dit nummer van de Nieuwsbrief? If so, dan zou het volgende nummer ons dubbel geluk moeten brengen.

In ieder geval veel leesplezier en graag tot de volgende keer.

De redactie

Baarle 50 jaar Bevrijd (3 en slot)

Piet van der Flaas

Wat vooraf ging....

In de vorige aflevering hebben we gelezen dat de Duitsers eind september 1944 zich massaal ingraven om Baarle vast te houden en te verdedigen tegen de aanvallen van de vijand (lees: Bevrijders). Piet van der Flaas schrijft dan dat de Duitsers zich vestigen in de ouderlijke boerderij. We gaan verder met dat gegeven.

Hoofdkwartier van Swalbe

Met een paar forse vloeken joegen Gendarmen alles wat zich op het erf bevond, eraf. Een radiowagen verscheen, telefoonlijnen werden uitgelegd. Een kaart waarop de beide gevechtslinies gemarkeerd stonden, werd tegen de muur geplaatst. Op de kaart stonden alle opstellingen der Regimenten, kanonnen enz. aangegeven. Wij wisten dat er Polen op komst waren. Generaal Swalbe was ook de man die in twee weken tijd het 15e Duitse Leger vanuit Noord-Frankrijk, via de kuststrook in België en via Zeeland naar Noord-Brabant loodste. In totaal kwamen zo'n 100.000 man met 700 kanonnen van dit Leger de linies in Noord-Brabant versterken. Op twee dagen tijd liep de 245e Infanterie Division van Vlissingen naar Tilburg. De verplaatsing van deze troepenmacht vond uitsluitend in de nacht plaats, vanwege het grote gevaar van Geallieerde luchtaanvallen overdag.

De Bevrijders komen!

De Polen, Engelsen en Canadezen die in de richting Weelde-Station oprukten, ondervonden weinig tegenstand op dat moment. Grote groepen Duitsers gaven zich na enige tegenstand te hebben geboden al snel over. Op 3 oktober 1944 om half vier in de middag ontmoetten deze troepen andere Engelsen op het Singeltje te Weelde. Samen rukten ze toen verder op en namen op 4 oktober Poppel in.

De Polen namen na vrij hevige gevechten Baarle-Grens op 2 oktober in. Er werd hard gevochten om het enorme stationsemplacement en het Klooster van de Paters van de H. Geest. Deze gevechten kostten de Polen achttien do-

den. Toen ze zich op 2 oktober voor de nacht ingraafden, zagen ze de enorme vuurzuil die opsteeg uit Baarle. Op dat moment was de Remigiuskkerk één grote vuurzee. Hulde aan die moedige Baarlenaren die hun leven waagden om o.a. het Kruisbeeld te redden. Dit Kruisbeeld had men tijdens de beeldenstorm in 1648 uit de St. Salvator kunnen redden, nadat de reformanten geprobeerd hadden dit beeld te vernielen, wat hen toen niet lukte. En nu werd dit waardevolle kruisbeeld opnieuw van de ondergang gered.

In de morgen van 3 oktober rukte de Poolse strijdmacht via de Tommel en Schaluinen op in de richting van Baarle. In de bossen van Tommel en Schaluinen ontstonden taaie gevechten, die dikwijls met de bajonet werden beslist. Over de spoorlijn rukte een eskadron Cromwell-tanks op. Even tevoren waren zware granaten afgevuurd op een eenheid SS-ers die zich langs het spoor hadden ingegraven. Na hevige gevechten langs de spoorlijn trokken deze zich terug. Bij wachtpost 25 ontspon zich een vuurgevecht tussen Poolse en Duitse tanks, een duel op leven en dood. Twee Poolse tanks werden vernield. Eén Poolse tank ramde de schuur vooraan bij de Gierlestraat, waarin een Duits Sturmgeschütz stond. Met enkele salvo's werd dit door de Poolse tank buiten gevecht gesteld.

Om circa 1 uur begon een langdurige beschieting van het centrum van Baarle. Alle mensen doken dan ook de schuilkeiders in. Andere Poolse eenheden namen de Kievit in en rukten die middag op tot aan de gehuchten Veldbraak en Heikant. Inmiddels waren de Duitsers, die nog net kans hadden gezien om bij Smulders twee Poolse tanks uit te schakelen, zich met bekwame spoed uit het centrum aan het terugtrekken.

Om drie uur die middag, walste de rest van de Poolse Divisie vanuit Zonder eigen na langdurige beschietingen over de Schouwloop en het Merkske en namen na zware strijd Het Gorpeind en Eikelenbos in. Vervolgens werden het Hoogeind, Hoogstratensebaan, Loveren, Goorweg en Chaamseweg ingenomen. Ze lieten een spoor van branden na, die vooral de daar wonende landbouwers zwaar trof. Een oorlog kan wat ellende veroorzaken, maar een bevrijding ook...

Een andere eenheid Polen rukte via de Tommel, Baarle binnen. Vele Duitsers die in de bossen hadden gelegen, gaven zich massaal over, blij dat voor hen de oorlog voorbij was. Om half zeven 's avonds was het centrum van Baarle in handen van de dappere Polen van het Achtste Bataljon, de 'Bloedhemden'.

Tegen de avond viel ook het gehucht Veldbraak in Poolse handen. Vele schuren vlogen hierbij in brand. De frontlijn liep toen vanaf Zondereigen, bij de familie Keustermans langs de Hoogstratensebaan, langs de Goorweg, de Bredaseweg over, langs de Hoogbraak richting Boshoven, Alphenseweg, vooraan de Oordeelsestraat, de Kapel van Nijhoven, een gedeelte van de Veldbraak, voor de Heikant naar het Voske en Groot Bedaf. De Polen groeven zich die avond langs deze frontlijn in. Het was een zware dag geweest..

Op 3 oktober deldden wij een graf om ons Martha ter aarde te bestellen. Wij waren daarmee bezig toen een groep Nederlandse SS-ers zich op ongeveer dezelfde plek ingroef. Wij keken daar wel even vreemd van op. Mijn vader en buurman Piet Olieslagers kwamen met de lijkkest buiten. Generaal Swalbe zei iets tegen een officier en alle soldaten deden hun helm af. Hij zelf nam zijn kепie af en klapte zijn hielen tegen elkaar. Hij gaf een teken aan mijn moeder dat ze bij hem moest blijven en sloeg zijn ene arm om haar heen en zei: 'Mutti, du must nicht weinen'. We deden wat stro en een laken over de kist en toen wat zand erover. Op hetzelfde moment barstte er een geweldig granaatvuur boven onze hoofden los. Het was zo hevig dat onze buurman, die tachtig meter van ons vandaan woonde, zich op weg naar huis driemaal ter aarde moest werpen en zich telkens onder het zand vandaan moest werken!

De SS-ers hadden sneller dan het weerlicht hun helmen weer opgezet en doken hun schuttersputje in. Mijn vader die ik nog nooit een traan had zien schreien, liepen de tranen over zijn wangen. Ons Martha was zijn lievelingsdochter. Stilletjes schoof hij het huis in. Een gebroken man.

Woensdag 4 oktober begon met een tafereel dat ik nooit meer zal vergeten. Regelmatig kwam er een kar voorbij met twee SS-ers. Een had een Rode Kruisvlag in zijn hand en de ander had de teugels vast. Deze kar lag vier of vijf lagen dik vol met dode of stervende soldaten. Ze werden naar Koks op de hoek van de Franse Baan gebracht en daar gesorteerd. De doden en degenen van wie men dacht dat ze het niet zou overleven, werden apart gelegd. De anderen werden in een half-track richting Breda gebracht (naar de Gaarshof bleek later). Een bloedspoor dat de halve weg bestreek, was goed zichtbaar. De SS-ers die ingegraven dit ook wel zagen, gingen er met hun rug naar toe zitten. Toen ik de wapens van deze lieden eens goed bekeek, zag ik dat er verscheidene een gewoon jachtgeweer bij zich hadden. Het waren drie-

loops geweren, de bovenste twee lopen voor klein wild en de onderste voor grof wild, uiteraard met de bijbehorende munitie.

Deze Nederlandse SS-ers van het Tweede Bataljon Landstorm hadden geen gebruik gemaakt van de gaten die door de Baarlese mensen in augustus gegraven waren. Ze groeven zelf ronde eenmangaten. Deze eenheid kwam van Reusel, waar ze in het centrum hadden gevochten tot in de kerk toe... Ze waren op 9 september nog met 438 man. Nu waren ze nog met ongeveer 85 man. Ze kwamen er maar bekaaid van af.

Bij ons in het kippenhok woonde toen een Zeeuw. Als burger zijnde had hij zich door de SS-ers laten overhalen om zich in hun linie te nestelen. Ze hadden hem overgehaald onder het mom dat het hok waarin hij woonde wel kapotgeschoten zou worden. De eerste Polen die bij ons in de schuilkelder kwamen, sleepten deze man met zich mee en op de vraag of wij deze man kenden en een burger was, konden wij gelukkig bevestigend antwoorden.

Ook op 3 oktober denderde door Alphen een kolonne van 25 rupsvoertuigen op weg naar Baarle. Deze betrokken stellingen tegenover de Poolse linie. Bij ons nam tussen de 'Vijf Boerderijen' een Koningstiger positie in en bij het baantje naar Spitters een 88 mm kanon. Wij woonden toen ca. 400 meter van de plaats waar de Polen hun aanval begonnen. Het begon met een artilleriebombardement dat om 11 uur begon. Pas tegen vijf uur waren de eerste Poolse tanks bij ons. De eerste Polen waren bij ons al in de schuilkelder geweest. Plotseling hoorden wij ons varken gillen. Ik de kelder uit en ik zag nog net dat een Pool het deurtje opentraptte. Het varken brandend als een speer rende het bos in onder luid gelach van de soldaten. Ik het huis in, waar het al wemelde van de Polen. Mannen met mijndetectors verkende de zijwegen van de Bredaseweg.

Aan de overkant baande een Sherman-tank zich door een bos. De tanks die over de weg oprukten en zich bij de Franse Baan bevonden, werden van drie kanten bestookt. De Koningstiger zwaaide zijn loop richting Poolse tanks. Ze werden van links bestookt met pantservuisten en van rechts door het 88-mm kanon. In een fractie van een enkele seconden werden vijf Poolse tanks uitgeschakeld. Polen die in brand stonden, werden door andere soldaten in wollen dekens opgevangen. Andere Poolse tanks schoten eerst het 88-mm kanon aan puin. Weer andere schoten rookgranaten af.

Bij ons aan de rand van het bos nam een Duitse mitrailleursschutter de Polen onder vuur tot een van de Poolse tanks dit welletjes vond en er op topsnelheid naar toe reed en de goede man onder zijn rupskettingen vermorzelde. Ik stond dit vanuit de stal met verbijstering te bekijken.

Een Poolse bulldozer duwde de wrakken van de Poolse tanks van de rijbaan. Inmiddels kwamen soldaten links en rechts uit de bossen met krijgsgevangenen. Een Pool kwam met een partij in beslag genomen geweren uit de bossen en wierp ze voor een rijdende tank. Nadat de tank gepasseerd was gooide hij de kapotte geweren in de sloot. De gevangen genomen Duitsers werden afgetast en van hun bezittingen verlost en een vrachtwagen ingeduwde. Poolse Rode-Kruiswagens reden het erf op om de gewonden te verzorgen en af te voeren. Verschillende van die gewonden waren getroffen door hagel.

Opeens klonk er een bevel en begonnen de Poolse soldaten alle deuren van het huis uit de hengsels te lichten en begonnen ze zich in te graven. Ze groeven langwerpige gaten tot tegen de muur van het huis. Ook de schuurdeuren van de buurman en van onze kippenhokken moesten er aan geloven.

Daarna kwam er een vrachtwagen het erf op met een groot kanon er achter. Er werden granaten op rijen bijgelegd. Mijn vader zei nog: 'Nou zal het er gaan spannen'. Af en toe vielen er Duitse granaten in de buurt en sporadisch was er nog geweervuur. We besloten om in onze schuilkelder onderdak te zoeken. We waren bevrijd.

Rond twaalf uur hoorden we niks meer. Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet meer bedwingen en keek eens over het erf. Geen soldaat meer te bekennen. Ik maakte mijn broer Jan wakker en zei tegen hem 'alles is verdwenen, het kanon, de Polen, alles'. Jan had de hele avond vanaf zeven uur samen met de buurman met mesthaken het stro uit elkaar getrokken in de schuur van de buurman, die in brand was geschoten.

Het bleek dat de Polen zich teruggetrokken hadden tot het begin van de Oude Baan. We zaten in niemandsland. Mijn vader zei: 'dit is helemaal te gek, geen man meer te zien'.

Plotseling kwamen er soldaten uit het bos en die droegen in een camouflagedoek een zwaargewonde Nederlandse SS'er. Ze vroegen ons om hulp. Een van de Duitsers vertelde dat hij zwaar gewond was geraakt. Hij was stukscormandant van het 88-mm kanon. Hij was aan zijn dij gewond geraakt door een scherf. Wij zegden hen onze hulp toe. Ik zocht met een knijpkat het erf af en vond verschillende ongebruikte pakjes verband en gaf die aan hen. Ze wikkelden die om zijn dijbeen. Mijn moeder gaf ze een laken. Mijn vader sloeg een stoel kapot en met de spijlen daarvan werd een stuk laken strak om het dijbeen gewonden. Hij werd op de brits gelegd die de Generaal had achtergelaten. Daarna verdwenen de Duitsers weer in de nacht.

We kregen de opdracht hem na zijn overlijden naast de gevel te leggen onder een wit laken richting Chaam. Daags daarna zouden ze de helft van zijn identiteitsplaatje komen halen. De officier van het stel zei 'Moge God u lonen'. Toen begon de langste nacht van mijn leven. De gewonde had dorst en mijn moeder liet hem drinken. Ze zette een emmer water klaar en bette met een washandje zijn voorhoofd. In het begin was hij nog opstandig, maar hij werd steeds zwakker en op een gegeven moment zei hij dat hij Rooms Katholiek was en of wij gezamenlijk met hem wilden bidden. Mijn moeder drukte hem een rozenkrans in zijn grote knuisten en om half drie 's nachts is hij ingeslapen. Mijn vader voelde zijn pols en sloot zijn ogen. We wikkelden hem in een laken en legden hem op de afgesproken plaats.

De dag erop kwam de Duitse officier zijn plaatje halen, stak zijn hand op en verdween weer. We begroeven hem op dezelfde plaats. Zijn beide ouders zijn in 1946 bij ons op bezoek geweest en vroegen hoe hij gestorven was. Zij hebben op de plaats waar hij begraven werd een rozenstruik geplant.

Later die dag ging ik de vernielde tanks eens bekijken. Overal zaten weer Duitsers. Ik raapte links en rechts wat busjes sigaretten op. Hoog boven in de lucht was een Auster vliegtuigje de zaak aan het verkennen. Hij wierp een rookbom uit. Even later kwamen er zes Typhoons die elk twee raketten afvuurde. Ik stond bij Koks in de deuropening en hield me vast aan de deurstijl. Ik werd door de ontploffingen met een smak achteruit gesmeten en kwam terecht temidden van honderden Duitse zuurdesem broden. De eerste ontploffing was 100 meter van mij vandaan, de laatste 20 meter! Een loslopend paard werd in de hals getroffen en stuikte op 3 à 4 meter bij mij neer. Een soldaat heeft hem met enige schoten uit zijn lijden verlost.

Als de gesmeerde bliksem ben ik toen naar onze schuilkamer gegaan. Daar waren inmiddels onze bevrijders weer, nadat ze de Duitsers verdreven hadden. Ze werden ondersteund door jagers die met hun boordwapens de Duitsers verjoegen.

Daags tevoren waren de Polen die Boshoven aanvielen, teruggeslagen door de Duitsers. Nu verdreven zij op hun beurt weer de Duitsers en tegen de avond was het gehucht Boshoven in Poolse handen. Hier werd bitter gevochten, dat bewezen de diverse kapotgeschoten tanks wel.

Een eskadron tanks ondersteund door Infanterie namen de eenzaam gelegen boerderij van de familie Spitters in en verjoegen de Duitsers uit de nabijgelegen bossen.

Later vertrokken de Polen weer naar hun uitgangsstellingen en zo ontstond er een niemandsland van circa 1 kilometer diepte. Wel werd er 's nachts van beide kanten druk verkend in het niemandsland. Bij zo'n verkenningstocht werden bij familie Van der Veeken in de Huisvennen vier Polen verrast en doodgeschoten. Van der Veeken senior moest van de Duitsers deze vier Polen begraven.

Daar waar nu de visvijver is, stond een Shermantank, kapotgeschoten door een pantservuist. Er was maar een klein gat in de koepel, waarvan wat verf was afgebladerd. Het deksel van de koepel stond open en ik klom erin. In het halfduister greep ik ergens in en toen ik goed keek was het een halfverbrand been van de chauffeur. Mijn hart bonkte in mijn keel. Van mij hoefde het niet meer.

In 1945 waren wij aan het kerstdennen planten en ik stak met mijn schop op iets hards. Ik trok aan een koord en er hing een revolver aan; een Enfield. Die was bijna zeker van deze gesneuvelde Poolse chauffeur.

Aan de Ulicotenseweg bij de familie Josten barstte op 4 oktober het oorlogsgeweld los. Circa 25 Poolse tanks waren er nodig om een Tigertank te vernietigen. Het wrak heeft met afgerukte koepel lang in Jostens bos langs de Oude Baan gestaan. Ook in deze buurt brandde vele schuren en een woning af.

Aan de andere kant van het dorp

De Polen rukten via de Veldbraak op naar de Heikant. Dit gehucht werd bijzonder zwaar getroffen; drie totaal verbrande boerderijen. Er staat trouwens nog een noodwoning als getuige van de zware tegenstand die de Duitsers hier boden. Vader Verhoeven die zijn hele boerderij in vlammen zag opgaan, redde zijn dochter van een wisse dood. Een draad van de elektrische leiding werd kapotgeschoten en slingerde zich om haar hals. Met een deken rukte vader die draad los en redde zo zijn dochter van elektrocutie.

Intussen rukten de Polen op naar Groot Bedaf, dat na hevige strijd werd veroverd. Ook hier was het huilen met de pet op. Een vuurzee begeleidde de opmars der Polen en het hield niet op bij de Grens, want ook op Belgisch grondgebied brandden vier boerderijen af. 'Jammer' zeiden de Polen 'Krieg is nu eenmaal Krieg'.

De Duitsers op het Voske werden donderdags met een bezoek vereerd. Ze zaten ingesloten. Met hun handen boven hun hoofd konden ze zich melden als gevangenen. Ook hier weer veel schade. Nu was Klein Bedaf aan de beurt. Vele Poolse tanks en infanteristen kropen door de weiden en akkers en maakte het leven voor deze mensen tot een hel. Ze zagen de talrijke branden om hen heen en vreesden het ergste. In alle sloten en ruigten zagen ze zwaar bewapende Duitsers, die van plan waren hun huid zo duur mogelijk te verkopen. Kogels ritsten door het gras, granaten spatten met geweld uit elkaar. Schuren brandden af. Ook het woonhuis van de familie Adriaansen vatte vlam. Enkele familieleden klommen het dak op en zaagden het brandend gedeelte uit het dak, zodat dit op de zolder viel. Daar blusten ze het met behulp van een Duitse Rode-Kruissoldaat. Moedige mensen! Ook het huis dat met het gezicht naar het Voske was gekeerd, van de familie Haagen, had het zwaar te verduren. Verschillende kogels vlogen dwars door het huis, rakelings langs de oude man, A. Kerkhof, die het verdomde om in de kelder te schuilen. Toen de strijd wat luidde, snelden zijn huisgenoten uit de kelder naar boven. Ze troffen de oude man ongedeerd aan tussen de puinhopen.

Van Klein Bedaf rukten de Polen op naar Alphen-Terover. Een andere groep Polen nam Driehuizen in en begaven zich daarna richting Baarle, zuidwaarts dus. In de richting van Baarle werd nog verwoed strijd geleverd. Op een gegeven moment wierp een verkenningsvliegtuigje een rookbom. Plotse-

ling draaide echter de wind en de rook waaide in de richting van de Poolse linie. Even later werden ze dan ook door Engelse jachtvliegtuigen gebombardeerd. De Polen vonden dit allesbehalve leuk. Men haastte zich dan ook om grote vlaggen voor hun linie te leggen, om zodoende het veroverde gebied duidelijk te markeren voor de jachtvliegers.

In deze omgeving gebeurde het 's nachts ook een keer dat een Poolse patrouille die terugkeerde van een verkenningsopdracht werd aangeropen voor het wachtwoord. De wind verwaaide echter de woorden en de patrouille werd door eigen mensen beschoten. Er vielen bij dit incident enkele gewonden.

De eerste Poolse aanval om de Oordeelsestraat in handen te krijgen werd afgeslagen. De Polen verloren daarbij twee tanks. Nu kwamen ze echter met een formidabele strijdmacht terug en onder druk van deze overmacht trokken de Duitsers zich terug. De commandant van de Duitsers bekeek zijn stafkaart eens goed en besloot toen zich met zijn manschappen over te geven. Dit besloten ook een vijftal Duitsers die zich bij Wout van den Broek hadden verborgen. Ze kwamen met opgestoken handen uit de schuur tevoorschijn. Hun zakken werden leeggehaald en de inhoud werd op de grond gegooid. Wout, niet te lui, raapte alles snel op en vond o.a. twee identiteitsbewijzen van een kanonnier en een soldaat van het Fliiegerkorps van respectievelijk 22 en 18 jaar. Ze waren blij dat voor hen de oorlog gedaan was. Wout hield een unieke herinnering over aan deze barre tijd. Deze Duitsers kregen van de Polen onmiddellijk wat wit brood toegestopt. De Oordeelsestraat is er bij de strijd nog genadig van af gekomen. Overal tussen de Alphenseweg en de Oordeelsestraat werd er door Duitsers met witte vlaggen gezwaaid nu ze in de gaten hadden dat ze ingesloten waren. Ze gaven zich met honderden tegelijk over. De Polen hoefden ze maar te verzamelen en lieten ze voor hun brencarriers uit draven. De commandant werd uit zijn mooi gemeubileerde post gehaald nadat hij met een witte lap had gezwaaid ten teken dat hij zich wenste over te geven. Een vette vangst!

Intussen waren de vijf Duitsers die hun toevlucht gezocht hadden in de karn-ton van de Zuivelfabriek door de Polen ook uit hun benarde positie gehaald.

Op 8 oktober moesten wij ons huis verlaten en trokken in bij ons Emma op Keizershoek. Op 14 oktober gingen vader en ik terug naar onze verlaten wo-

ning om enkele spulletjes op te halen, zoals de accordeon en enkele fietsbanden. Wij vroegen toestemming aan de Polen, die in café Boslust waren gelegerd. Geertje Grauwmans speelde tolk. We kregen toestemming en werden begeleid door een man van de Ordedienst, Kees Martens van de Hoogbraak. Bij Marten Michielsen waren ze bezig met mortieren af te schieten op de Duitse linies. We waren in de buurt van M. Slockers toen Kees tegen ons zei 'Ge gaat maar verder' en dook een schuttersputje in en liet ons in de steek. Dit alles onder het motto 'liever bange Kees dan dode Kees'. Bij ons huis aangekomen, kwamen er ca. 25 Poolse tanks via de Franse Baan uit de richting Boshoven aangedreund. Ze vatten post tussen de Bredaseweg en de Oude Baan op een onderlinge afstand van ca. 10 meter. Daar begonnen ze te vlammen dat horen en zien je verging. De Duitsers beantwoordden dit vuur en wij renden de schuilkelder in. Toen het wat stiller werd, sloop ik de kelder uit en zag hoe twee Typhoons raketten afvuurden. Op het moment dat de ene jager dook, kwam de ander plotseling omhoog. Ze raakten elkaar en de duikende jager sloeg te pletter in een weide langs de Franse Baan. Het kostte de Engelse Luitenant-Vlieger D. Evans, 24 jaar oud, het leven. Het andere toestel kwam mijn inziens in Alphen-Boshoven neer. (noot van de redactie: het tweede toestel is uiteindelijk in de Huisvennen terecht gekomen. Het toestel en de vlieger werden pas in 1948 geborgen!).

Wij zijn toen als de weerlicht teruggegaan naar Keizershoek. Onderweg sloot Kees Martens zich weer bij ons aan. 'Ik had toch wel gelijk dat het een linke boel was' zei hij nog. Bij Van der Veeke in de Huisvennen zaten drie gezinnen, 18 man sterk, drie weken lang in de schuilkelder bij elkaar onder bescherming van Ons Lieve Vrouwke. Ze zagen met lede ogen hoe de Moffen hun hele kelders leegroofden, maar dorsten er niets van te zeggen.

Ulicoten

Intussen lag Ulicoten constant onder kanonvuur. Het mooie dorpje leefde ondergronds. Er werd aan beide kanten druk verkend, waarbij de Polen op 6 oktober al twee Duitsers gevangen namen in de dorpskom. Op 13 oktober werd de boerderij van Piet Peeters op de Strumpt gebombardeed nadat de Duitsers hier een Engelse patrouille van drie man hadden doodgeschoten. Ook Baarlebrug werd verkend door Engelsen. Bij de familie Hereijgers werd soldaat A. Worrell doodgeschoten door een Duitser. In dit huis werd wel een SS-er gevangen genomen.

Op 24 oktober ontstond er bij Jan Josten aan de Baarleseweg een treffen tussen Canadezen en Duitsers. Vier tanks en infanterie verdreven de Duitsers. De Duitsers verloren er vier doden en vele gewonden. Josten zwaaide met een witte vlag en de Canadezen bevrijdden hen. Martien Josten werd door een granaatscherf getroffen en mankte de rest van zijn leven. Op 27 oktober namen de Canadezen 16 Duitsers gevangen in de dorpskern. Op 27 oktober ging ook de Bernarduskerk in de lucht, opgeblazen door de terugtrekkende Duitsers. In de vroege ochtend van 28 oktober rolden de Canadeze tanks Ulicoten binnen. Ulicoten was bevrijd! In de periode van ruim drie weken dat Ulicoten in de frontlinie lag, vielen er vier burgerslachtoffers. Met de bevrijding van Ulicoten was heel Baarle bevrijd van de Duitsers.

Dit jaar herdenken we de vijftigste verjaardag van onze bevrijding.

Gebruikte bronnen:

Didden en Swarts, Einddoel Maas

Poolse bevrijders steken bij Baarle de grens over op 2 oktober 1944

Een stukje Dagboek (11 en slot)

"De cirkel is rond...."

Broeder Gabriel van der Linden, Cuyk

Na een verblijf van vier maanden in de Libanon voor mijn gezondheid, was ik begin oktober 1944 weer terug in Egypte. Ik werkte weer in het voor mij van ouds-bekende "Collège de la Salle", dat in de volkswijk Daher lag. Hier beleefde ik de grote vreugde dat op 5 mei 1945 Nederland bevrijd werd van de Duitse tirannie.

Op tien maart 1946 beleefden we in de grote stad Cairo een merkwaardige atmosferisch verschijnsel. In mijn Dagboek lees ik: Het was Zondag-ochtend, 10 maart, buiten woei de warme woestijn-wind, die in Egypte "de-khamsin" wordt genoemd. Om half twaalf die middag, gebeurde er iets vreemds in de atmosfeer. Het heldere zonlicht veranderde vrij snel van kleur. Het licht van de zon werd eerst lichtgeel, veranderde in donker geel, wat op zijn beurt rood werd, uiteindelijk donker-rood! Gedurende een tiental minuten leefden we in een soort "Egyptische duisternis".

Ik moest werkelijk denken aan de Bijbel, waar ik in het boek Exodus 10, 12 lees:

"Toen sprak Jahwe tot Mozes: 'Hef uw hand naar de hemel, dan zal er over heel Egypte duisternis komen; zo dicht dat men ze kan tasten'!...

Een sprinkhanen-wolk had ik al eens eerder de zon zien verduisteren..... en in de zomer-maanden zagen wij ieder jaar het water van de Nijl, bijna zo rood worden als bloed. Dat gebeurde namelijk, wanneer men in de zomer-maanden de sluizen in de dam van Assoean open zette en het water vrij over het land kon vloeien.

De tien plagen van Egypte uit het Boek Exodus zijn heerlijke midrasj-verhalen die van Gods grootheid vertellen.

Op die zondag 10 maart had er vanaf de vroege morgen een flinke kham-

sin gewaaid en deze woestijnwind had het poeder-fijne woestijnstof hoog doen opwaaien. 's Maandags wist de krant dit atmosferische verschijnsel te verklaren.

"Het opgewaaide poeder-fijne woestijn stof, aldus de krant, had alle kleuren van het zonnenspectrum geabsorbeerd, met uitzondering van het rood. Het rode licht van gisteren, zo schreef de krant, kun je vergelijken met het avondrood, wanneer de zon ondergaat. Maar dit verschijnsel had nu plaats gevonden juist op het middag-uur".

In de maanden maart en april bezocht ik alle mogelijke reisbureaus in de grote stad, om in 1946, na elf jaar Egypte, waaronder vijf lange, bange oorlogsjaren, terug te kunnen naar Nederland; maar overal ving ik bot, overal vertelt men mij hetzelfde:

"Alle vliegtuigen en boten zijn dit jaar gevorderd, om soldaten en repatrianten terug te brengen naar het moederland".

Toen ik op zekere dag weer een reisbureau binnenstapte en mijn situatie aan het uitleggen was, vloog er plotseling een mijnheer overeind, die daar op een stoel zat te wachten. Hij stelde zich voor als Dr. Joep Jansen, Egyptoloog, priester uit het Roermondse, die deze zelfde dag nog vanuit Nederland in Cairo was aangekomen. Ik heb toen Joep aanvankelijk goed geholpen en hem wegwijs gemaakt in Cairo en in Egypte. Ik herinner me nog hoe we samen naar de Bank zijn geweest om geld te wisselen. Het was nog zó vlak na de oorlog en de ambtenaar vertrouwde de Egyptoloog niet helemaal..... Joep moest een hele serie jaartallen opzeggen over Ramses 1 en Ramses 2, over de dynastie van Chéops en over de Cambysen. Hij slaagde "cum laude" en hij kreeg zijn geld!

Op 11 april 1946 lag Joep in het Franse ziekenhuis met een gebroken voet. Hij was in Abou-Simbel in Zuid Egypte in een gat gevallen bij opgraaf werkzaamheden in een oude tempel. De Arabieren, die hem hielpen, hadden hem er bont en blauw en met een gebroken voet uitgehaald. Later heb ik Joep nog meerdere malen terug gezien in Nederland. Hij was toen lector aan de universiteit van Leiden en Amsterdam en tevens was hij als con-rector verbonden aan het Katholieke ziekenhuis in Leiden. In de vijftiger jaren is Joep, helaas, veel te vroeg gestorven.

In diezelfde maand april had ik contact met mijn vriend Charles Neeb, Nederlands consul te Alexandrië. Hij gaf me toen de beste raad die ik ooit in mijn leven gehad heb. "Joch" zei Charles, "je moet gewoon gepakt en gezakt naar Suez gaan; daar wacht je geduldig, totdat er een boot uit Nederlands Indië aankomt. Als er plaats is aan boord, dan nemen de kapiteins je best mee".

En zo vertrok ik op dinsdag 28 mei 1946, "gepakt en gezakt" vanuit Cairo naar Port Tewfick, vlak bij Suez, in de hoop een plaatsje te krijgen op een Nederlandse boot. Het lot bleek me deze keer gunstig te zijn! Ik kon een plaatsje krijgen op de "Kota-Baroe", een Nederlandse boot, die met 1200 repatrianten, vanuit het toenmalige Nederlands Indië op weg was naar Nederland.

Al gauw merkte je hoe al deze mensen, mannen, vrouwen en kinderen, die broodmager waren, te lijden hadden gehad in de Japanse concentratie kampen. Iedere geëvacueerde had zijn eigen droef verhaal. Zo waren er ook twee jongens bij, die niets meer hadden gehoord, noch van hun vader, noch van hun moeder. Op 30 mei 1946, op Hemelsvaartsdag, vertrokken we 's avonds tegen zes uur via Suez naar Port-Saïd. Ik kon nog haast niet geloven dat ik "op weg naar huis" was na elf lange jaren van afwezigheid....

De "Kota-Baroe" was een omgebouwd troepen-transport schip, dat gedurende de oorlog talrijke gevaarlijke opdrachten had uitgevoerd. Je sliep in een heel groot ruim, waar honderden stretchers, drie hoog boven elkaar gespannen waren en slaappelegenheid boden aan evenzoveel mannen. Alles was prima georganiseerd en ik vond het een hele prestatie dat dagelijks zo'n 1200 mensen van voedsel werden voorzien.

Iedere dag was er sloepenrol, want de zeeën lagen nog vol mijnen. Men moest op alles voorbereid zijn! s'Zondags waren er twee missen aan boord. Op 3 juni voeren we langs Malta en dat deed je wat op dat ogenblik! "Malta magnificent" heette het boek dat ik aan het lezen was. Malta, het heroïsche eiland. Malta, dat duizenden bombardementen had doorstaan, dat onneembaar was gebleken voor de Duitsers en voor de Italianen.....

Op 4 juni zagen we "Cap Bon" en Bizerte, namen die sinds het begin van de oorlog beladen waren met een betekenis. Wij kruisten de "Klipfontein", die

op weg was naar Nederlands Indië. Enthousiast werd van beide schepen gezwaaid en geroepen. Op 5 juni voeren we midden op zee, met het vooruitzicht dat we weldra Gibraltar zouden bereiken. Inderdaad zaten wij op donderdag 6 juni, rond de middag, midden in de Straat van Gibraltar. Wij zagen de machtige rots uit de zee oprijzen, vlak daar tegenover, op de Afrikaanse kust, lag de "Rots van Cuetta", die in zijn woestijnachtige naaktheid een nog grotere indruk maakte.

Zigzaggend voeren we door de Straat van Gibraltar, want er was een sterke stroom tegen. We haalden twee Engelse sleepboten in, die een groot dok richting Engeland trokken. Toen we op 7 juni onder de kust van Portugal voeren, was er een geweldige deining en veel mensen voelden zich niet lekker..... We zagen ook in de verte, de "Oranje" voorbij varen. Ondertussen waren de zomerkleedjes verdwenen en met Pinksteren liepen we "te ijsberen" op het dek, zo koud was het!

Toen we eindelijk de "Nieuwe Waterweg" binnen voeren, richting Rotterdam, was ik dolgelukkig weer "thuis" te zijn in het verwoeste vaderland! De eerste van de familie die ik na elf jaar terug zag, was mijn broer Wim, die toen sergeant was in de "Zeven December-divisie" en vanuit Engeland was overgekomen. Hij stond op met te wachten op de kade van Rotterdam. Ik had Wim in 1935, als knaap van 12 jaar verlaten en stond hij daar voor me als een jonge kerel van 23 jaar!!....

Laat in de avond kwam ik toen in Hapert aan, waar heel de familie al uren had staan uitkijken naar mijn komst. Maar toen ik er was, vlogen we elkaar in de armen. Ik was weer "thuis" !!.... en "het gemeste kalf was geslacht"....

En toen was deze cirkel in mijn leven weer rond. Met deze laatste zin besluit ik: EEN STUKJE DAGBOEK. Het moge u allen heel goed gaan in de meest vredelievende gemeenten van de Benelux, waar ondanks het broederlijk-oecumenische samenwonen België nog altijd België en Nederland nog altijd Nederland is.

Met dierbare herinneringen denk ik terug aan mijn stukjes leven in Baarle, vooral aan mijn vijfde klas (1947-1948). De namen van deze leerlingen van de St.Aloysius jongensschool kunt u vinden op blz. 27 van het maart-nummer 1991.

In alfabetische volgorde zijn dat:

Wilhelmus Aerts, Jan Broos, Henk Couwenberg, Kees van Gils, Frans Jansens, Guus Jaspers, Johnny Koks, Jos Kusters, Louis Loots, Jos Martens, Kees Martens, Frans Meeuwese, Ad Moeskops, Frans Peeters, Leo de Rooij, Frans Schoenmakers, Antoon Schoenmakers, Jos Simons, Karel Simons, Adri van Tilborg, Harry van Tilborg, Jos Tuijelaars, Max Verheijen, Antoon Verhoeven, Piet Verhoeven, Frans Vermeeren, Kees Vermonden en René Wouters.

30 jaar geleden (13)

A. (Fons) Raeijmaekers

Wij moeten zuinig zijn op ons bosbezit

Weer zullen velen deze zomer ons land doorkruisen. Zij zullen genieten van de rijkdom aan natuurschoon op de Veluwe, in Limburg, Brabant, Twente, op de Wadden- en Zuid-Hollandse eilanden en op nog veel meer mooie plaatsen, waaraan ons land zo rijk is.

Is nu het grootste deel van dat schoons gedoemd te verdwijnen en plaats te maken voor de steenmassa's van huizen en fabriekscomplexen?

Er zijn vele gevaren die ons in dit opzicht bedreigen en ze zijn ernstig en reeël, niemand die het zal willen of kunnen ontkennen.

Gelukkig kunnen we enkele schutsengelen ten tonele voeren. Instellingen, die alle aandacht aan die gevaren schenken en alles doen om de beide aartsvijanden: industrialisatie en natuurschoon met elkaar te verzoenen is een der belangrijkste.

ZATERDAG 4 juli 1964 VIEREN ONZE OUDERS EN GROOTOUDERS

K.C. NOOIJENS EN L.M. NOOIJENS-STAES

HUN DIAMANTEN HUWELIJSFEEST

RECEPTIE VAN 3-4 UUR, VELDBRAAK 2, BAARLE-NASSAU

DANSEN ZATERDAG 4 EN ZONDAG 5 juli

op de VELDBRAAK. Muziek van de THE ALL STARS.

Uniformfonds harmonie St. Remi

Zoals verleden jaar organiseert de Koninklijke Harmonie St Remi ook dit jaar wederom een grote Vlaamse kermis ten bate van haar uniformfonds en wel op een en twee augustus 1964. Tevens is besloten aan deze Vlaamse Kermis een grote tombola te verbinden. De Harmonie is op de originele gedachte gekomen de loten aan de inwoners aan te bieden onder de tonen van

lustige marsmuziek. Daarom zal de harmonie zaterdagavond 18 juli te 13 uur uittrekken, op bepaalde punten halt houden, en na het spelen van een mars zullen de leden en enkele sympathisanten de loten te koop aanbieden tegen de prijs van 50 ct of 7 fr. Koop deze loten. Bedenk, dat naast de kans die u maakt een prijs te winnen, u de harmonie helpt aan uniformen. Onze Harmonie is de enige uit de omtrek, zowel van Nederlandse als van Belgische zijde, die geen uniformen heeft. Zou in Baarle niet kunnen wat op andere plaatsen wel kan?

Baarle's Wielervaria:

Rik reed te Parijs zijn ere-ronde!!

Rik Wouters heeft de laatste tourweek zijn beste uitslagen behaald. De jongste renner uit de Tour was werkelijk niet meer uit de eerste gelederen weg te slaan. Vooral in de zware bergrit van zondag 12 juli 1964 was zijn rijden een openbaring. De schitterende 30ste plaats (eerste van de Tele-vizier en na Jan-Jansen de beste Nederlander) spreekt trouwens voor zich.

Baarlese TV ster

Zaterdagavond 1 augustus 1964 tijdens een programma voor jonge opkomende zangers en zangeressen, die voortgekomen zijn uit de 'Ontdek de ster'-wedstrijden van de laatste jaren, trad ook onze dorpsgenoot Harrie van Hees op. Onze Baarlenaar mag beslist tot de 'toppers' van die avond gerekend worden, zodat we in de nabije toekomst nog wel het een en ander zullen kunnen verwachten.

Tour de junior

De Nederlandse miniatuur "Tour de France", die ieder jaar te Achterveld verreden wordt, kreeg dit jaar voor het eerst Baarlese deelnemers. Zes renners, gehard in de Pruisentour van voorgaande jaren, hebben de Baarlese eer de eerste drie dagen hoog weten te houden: Leo van Gestel, André Bolkmans, Rik Van der Flaas, Ad Broos, Jan Staes en Jos Wouters.

Met een overbluffend gemak domineren zij het 73 jongens sterke rennersveld. Elke dag waren ze alle zes bij de vijftien eersten te vinden. Alle overwinningen zijn nog in Baalse handen gekomen: de eerste dag zegevierde Leo van Gestel, de tweede en derde dag toonde André Bolckmans zich de grote man van de Baalse ploeg door twee zeges te behalen.

Gele truidrager 16 jaar: André Bolckmans

Gele truidrager 15 jaar: Leo Van Gestel

Gele truidrager 14 jaar: Rikske van der Flaas

H Bernardusfeesten te Ulicoten

Mogen we u allen, vooral de vrienden van de H. Bernardus en de leden van de Broederschap, uitnodigen een dezer dagen van het octaaf de H. Bernardus te komen vereren, die vooral aangeroept wordt tegen de volksziekte: de reuma en ziekte onder de veestapel.

U weet, de Heiligen zijn de vrienden en voorsprekers bij de Goede God. De H. Bernardus is een der grootste Heiligen van onze Moeder de H. Kerk, aan wie pausen en bisschoppen om raad kwamen vragen. Moge de H. Bernardus de trouwe vereerder zegenen, u tot heil naar ziel en lichaam en God ter ere. Welkom! P. van Steen, Pastoor.

Pruimentour trok veel aandacht

Zondag 7 augustus 1964 werd Baarle's jeugdwieleronde 'de Pruimentour' voor de vijfde maal verreden. Net zoals alle andere voorgaande jaren was het stralend weer.

Pupillen:

1. Stan Klaassen 2. Ad Raeymaekers 3. Jules van der Flaas 4. Rudy van Casteren. 5. Fr. Peeters 6. Jos van Gils

Senioren:

1. Piet Siemons 2. Jac Leuris 3. Achille Gulickx 4. André Moors 5. Antoon van Lanen 6. Jos Versmissen 7. Leo Wens

Uitdaging:

1. Sooike Peeters 2. Christje van Gorp

Junioren:

1. Ad Broos 2. André Bolckmans 3. Jan Staes 4. Jefke Wouters 5. Jac Denis. 6. Rik van der Flaas 7. Louis Broos

Raadsvergadering vrijdag 29 augustus 1964

De raad van Baarle-Nassau, die vrijdagavond in openbare vergadering bijeenkwam, had geen al te grote agenda af te werken.

Het voormalig badhuis van Baarle gaat een andere bestemming krijgen. Dit badhuis, dat vooral voor de komst van de waterleiding te Baarle-Nassau goede diensten heeft bewezen, is sinds vorig jaar gesloten. Het zal nu tot BB commandopost verbouwd worden. Tevens kan het dan in gebruik genomen worden als kantoor voor bouwtoezicht.

Kerkberichten

Op zondag 13 september zal er een grote soldatenvoorbereiding gegeven worden te Turnhout in de St. Victorszaal aan het kasteel om 10 uur stipt. Worden uitgenodigd deze voorbereiding bij te wonen: al de jonge mannen die in 1964-1965 soldaat moeten worden of die reeds onder de wapens zijn. Er is plaats voor rijwielen en alles is kosteloos. De vaders mogen gerust hun zonen vergezellen.

Wij vragen aan de ouders dat ze het groot belang van deze voorbereiding zouden inzien en er voor zorgen dat hun jongen er naar toe gaat opdat deze gaaf, gezond en op mannelijke wijze zijn soldatendienst zou doorbrengen.

Irene Voeten voor de TV

Onze plaatsgenote Irene Voeten komt voor de TV. Zaterdag 5 september treedt zij op in het bekende programma van de NCRV "Kom er maar 'ns voor".

Handboogschutterij Recht door Zee

Zondag 30 augustus had bij 'Recht door zee' het jaarlijks Koningschieten plaats. Na 25 pijlen plaatsten zeven schutters zich voor de finale, die na nogmaals 25 schoten de Koning zou aanwijzen. Op het meesterschap van Anton Oomen stond geen maat. Niemand verwonderde het hem als koning tevoorschijn te zien komen. Hij verzamelde in zijn 50 pijlen een totaal van 438 punten. Om kampioenen te doen watertanden! Tweede werd Cor Valgaeren met 413 punten. Jef Bruurs blijft keizer.

Sooi van den Brandt in het goud

Dinsdag 15 september 1964 zal de heer Fr. v.d. Brandt het feit herdenken dat hij 50 jaar in gemeentedienst is geweest.

Als leerling begonnen bij wijlen Pietje van Tilburg was Sooike, zoals hij bij ieder bekend is, enkele jaren de enige kracht bij de gemeente. Hij was stratenmaker, opperman en manusje voor alle werkzaamheden.

Geleidelijk breidde het gemeentebedrijf zich uit tot plm. 16 man personeel in vaste dienst.

De kruiwagen, de schop en de bezem werden vervangen door vrachtwagens en moderne gereedschappen en materiaal.

In al deze jaren heeft Sooike niet stil gezeten en zich door zelfstudie enz. vele kundigheden en bekwaamheden eigen gemaakt.

In deze halve eeuw heeft v.d. Brandt onder vijf burgemeesters gewerkt t.w. de heren Erzey, Mensen, Hofland, Kamerbeek en de laatste twintig jaar onder burgemeester de Grauw.

Voor al onder het bewind van de laatste is Baarle met rasse schreden vooruit gegaan, nochtans heeft Sooike het altijd prachtig kunnen bijbenen. De eeuwige wet van komen en gaan, gaat ook bij de heer v.d. Brandt in vervulling, want wegens bereiken van de 65-jarige leeftijd, gaat hij per 1 oktober met pensioen.

Boerenjeugddag Ulicoten

Op zaterdag 5 september werd in Ulicoten een boerenjeugddag gehouden, die in alle opzichten goed is verlopen. Om 9 uur 's morgens werd er begonnen met een ploegwedstrijd, waarvoor veel belangstelling was. 's Middags werden er wedstrijden gehouden in haar opkammen, bloemenschikken, veebeoordeling en melken.

10 september herdenking te Baarle-Nassau-Hertog

Wanneer onze jongeren, nu spreek ik hier van 15 tot 30 jaar, voorbij het monument snorren, dan hebben zij geen aandacht meer voor deze gedensteen... Ook wij hebben onze drie gefusilleerden, het is wel twintig jaar geleden, doch hun gedachtenis blijft in ons voortleven en wij moeten onze dankbaarheid betonen en niet onverschillig blijven voor datgene wat is geweest.

Eert daarom op 10 september deze helden door het bijwonen van de plechtige H. Mis in de parochiekerk van Baarle-Nassau om 19 uur, waarna wij in stille omgang opstappen naar het monument op de Alphenseweg, alwaar een rede zal uitgesproken worden door Z.E. Pater Hubert Gulickx.

Mogen de gezamenlijke Oud-Strijders van Baarle-Hertog-Nassau op uw aller medewerking rekenen en mogen wij u vragen de vlaggen halfstok te hangen.

Baarlese jongens naar de film !

Zondag 12 september zal er een filmvertoning plaats vinden in het Jeugdhuis. Deze films worden de Baarlese jeugd aangeboden door onze plaatselijke verkennerstroep. Deze filmpjes handelen dan ook over het leven in een verkennerstroep. Gezien het succes van twee jaar geleden, toen dezelfde films gedraaid werden, mogen we een grote opkomst verwachten.

Groot fancy-fair te Ulicoten t.b.v. Father Geerts

Op zaterdag 12, zondag 13 en maandag 14 september zal er in het parochiehuis een grote fancy-fair gehouden worden ten bate van onze dorpsgenoot Father Geerts en onze Missienaakring.

Over enkele weken zal Father Fons terugkeren naar zijn missiepost in Oeganda om daar, nu als pastoor, vijf jaar onafgebroken te gaan werken bij onze zwarte medemensen. Wij allen weten wat zijn liefste wens zou zijn: te beschikken over een auto, die hem het toch al zo zware missiewerk een stuk zou kunnen verlichten. Het is daarom dan ook dat we deze fancy-fair in de komende dagen voor hem organiseren.

Handbal Gloria

Zondag 13 september begint voor Gloria de handbalcompetitie. Dit jaar komt Gloria uit met één damesseniorenteam, één damesjuniorenteam en één damesaspirantenteam.

De damessenioren spelen dit jaar voor de eerste keer elfhandbal. De meeste thuiswedstrijden zullen daarom in Ulicoten gespeeld worden, daar het veld in Baarle-Nassau de meeste tijd door de voetbal bezet is.

Vrije tijd

Op zondag 13 september werd 's morgens om half 10 de jaarlijkse vergadering geopend voor de KAJ en Jong KAJ voor het gewest Turnhout. Ook Baarle was hierbij vertegenwoordigd door het bestuur van de KAJ en de verantwoordelijken van Jong KAJ. Het nieuwe jaarprogramma staat hoofdzakelijk in het teken van de vrijetijdsbesteding. Aangezien de vrijetijdsbesteding een zeer voornaam punt is, zouden wij hiervoor de aandacht willen vragen van alle Baarlese jongens tussen de 14 en 18 jaar.

Wij stellen aan al deze jongens de vraag: wat doet u in de vrije tijd? Er zijn verschillende dorpen waar veel jongens wat op straat rondslenteren of avond aan avond op hun stoel neerploffen en van half 8 tot 11 uur naar de televisie zitten kijken.

In Baarle hoeft dit niet voor te komen. De KAJ geeft alle jongens de gelegenheid om hun vrije tijd nuttig door te brengen. Grijp deze kans met twee handen aan. U zult al wel gehoord hebben van de Jong KAJ. Maar wat is het, Wat doet ze?

De KAJ en Jong KAJ is één vereniging, die zich over heel de wereld uitstrekt. Ze is opgericht door Mgr. Cardijn. En als we alleen de statistieken van de Belgische KAJ en Jong KAJ bekijken, zien we, dat deze twee ieder uitbreiden met een enorm ledental. Dit bewijst dat de KAJ een vereniging is die u op een prettige wijze helpt uw vrije tijd door te brengen. Toch heeft de KAJ nog niet genoeg leden. Alle jongens moeten zich hierbij aansluiten.

Op 1 oktober 1964 organiseert het bestuur van de Jong KAJ een grote dropping, waaraan iedere jongen tussen 14 en 18 jaar kan deelnemen. Bijeenkomst 's avonds om half 8 bij de Belgische meisjesschool, dus mannen tot 1 oktober.

Bron: Ons Weekblad, 1964

Arme Amalia (13)

Antoon van Tuijl

Deze keer is de lijst van schenkingen niet zo lang, maar met evenveel plezier vermelden wij toch wat er in de afgelopen periode binnen kwam.

- Jeanne van Gils maakte ons echt blij met een origineel limonadeflesje van het vroegere fabriekje van A. v.d. Westerlaken. Dat is een mooie aanwinst, vooral ook omdat het onze verzameling flessen en flesjes van plaatselijke dranken completer maakt. De verschillende flessenmodellen van de Limfa hebben we via J. van Rooy namelijk ook onlangs "geërfd".

- Gerrit Jansen vond thuis nog een doosje met "ringen" die vroeger, toen de varkens nog buiten mochten spelen, bij die beesten in hun neus geknepen werden. Zo'n pijnlijk ringetje in hun neus moest voorkomen dat de varkens zouden wroeten. Varkens zijn net als "klèèn jong". Ze doen het liefste wat niet mag!

- Louis Verschueren houdt zich nog altijd zeer intensief bezig met oorlogsherinneringen. Vijftig jaar bevrijding wakkert dit bij hem nog aan! Hij vond een stuk rupsketting van een brencarrier (een klein open tankje met een soort super-mitrailleur erop).

Uit diezelfde periode zo ongeveer moet het pakje Hunter sigaretten zijn. Die kostten toen Bfrs. 14.50.

- Van Gust Haagen kregen we een mooi gedecoreerd koekblik. De inhoud was echter nog leuker: een grote verzameling glazen knickers en stuiters in allerlei fraaie kleuren.

- Wout v.d. Broek schonk een metalen ammunitiekistje en vier mitrailleurkogels. Ook souvenirs van de oorlog.

- Van Theo v.d. Broek ontvingen wij (via Fon de Rooy) een metalen pers waarmee je papierbriketten voor de allesbrander kunt persen. Het voorwerp is niet zo heel oud, maar zeker wel markant.

- De familie C. Buiks uit Alphen bracht ons een fraaie schenking. De originele foto, in 't groot van het echtpaar Tiest v.d. Broek en Sjo Michielsen. De foto dateert uit 1909! Zo'n schenking is vooral aardig omdat onze bibliotheek al beschikt over de familiechroniek, die ooit door Jan van Eyck rond dit echtpaar werd samengesteld.

- Fon de Rooy bracht een fragment van een grafsteen mee. Het merkwaardige daaraan is dat er een portret op staat. Of eigenlijk is dat niet merkwaardig. In de Kempen, zeker in het Belgische deel daarvan, zijn heel veel grafstenen te vinden met portretten er op. U hebt ze vast wel eens gezien: Ovale porceleinen, enigzins bollende plaatjes met een foto daarop. Het merkwaardige zit in het feit, dat iedereen bij dit portret meteen zegt: dat is een Indiaan! En inderdaad, het gezicht vertoont indiaanse of misschien ook wel slavische trekken. Over de herkomst weten we alleen dat dit graffragment op de vuilstort van Weelde gelegen heeft. Er is dus weinig hoop dat we nog eens kunnen achterhalen wie er waar en wanneer onder deze steen ter ruste gelegd is.

-Piet v.d.Flaes bezorgde ons een Amerikaanse veldfles. Die is bestemd voor de komende bevrijdingstentoonstelling, waarover elders in dit blad meer,

Alle schenkers heel hartelijk dank.

Merkwaardigheden (2)

Antoon van Tuijl

Een smartlap

Markten waren vroeger niet alleen plaatsen om goederen te verkopen of te kopen. Het waren evenzeer ontmoetingsplaatsen, waar mensen nieuws uitwisselden en waar kunstmakers, longleurs, verhalenvertellers en liedjeszangers optraden.

De zangers lieten hun droeve, bloedige en spannende balladen vaak niet alleen horen, maar ook zien! Hun lied stond dan uitgebeeld op een doek in een reeks tafereelen, als een stripverhaal. Zo'n doek met afbeeldingen werd een "smartlap" genoemd. Later is die naam overgegaan op het lied zelf. Vroeger keek je dus naar een smartlap, tegenwoordig luister je er naar.

Smartlappen waren vroeger meer nog dan tegenwoordig verhalen vol bloed en tranen.

In het archief van de Heermkundekring hebben we er een prachtig voorbeeld van: gezwollen taal, krampachtig rijm, diepe ellende, grote wreedheid, wanhoop en geloof..... Het zit er allemaal in.

Wilt u het meebelevan, lees dan het relaas van

FLORIE

1.

De weelde is een groot malheur
 Hoort jonge jeugd, al die nog leven
 Zoo'n wreedheid die ik heb bespeurd
 Mijn ouders brengt in het getreur
 Maar ach! wat kunnen mijn klachten laten
 Als ik gedenk hoe dat mijn ouders zoet
 Zoo jong mijn ouders huis verlaten
 En dan vergieten mijn ouders bloed.

2.

Mijn arm leven dat kwam aan
Ik was onthoofd van geld en kleeren
Ik riep nog: O God wat nu gedaan?
Moorden en branden wil ik begaan
Ik moest dan door een bos passeren
Een rooversbende randde mij aan:
Uw geld en goed of wel uw leven
Wij storen ons aan geen getraan!

3.

Geld en goed dat heb ik niet
Wat gij mij vraagt kan ik u niet geven
Maar toch, ik ben een rijken zoon
Mijn eigen vader is een baron
Zoo kwam mij alles te verraden
Ik bid u vrienden, laat mij met u gaan
Geld en juwelen van mijnen vader
Wij zullen naar 't kasteel toe gaan.

4.

Nu ben ik uit den druk en pijn
Hoe kan het God toch zoo verdragen?
Hij spaarde niemand, groot of klein
Verkozen hem als kapitein
Daarna het kasteel werd ingenomen
Terwijl zijn ouders lagen in rust
Zoo zwart als mooren binnen gekomen
Om te voldoen hun moord en lust.

5

De barones vol droefheid groot
Viel op haar knieën neer ter aarde
Zij trok hare borst met liefde bloot
Zie hier mijn zoon, uwe moeder zoet
Maar toch, haar klachten gaan verloren
Hij stoort zich aan geen droef getraan
Niemans zijn vader heeft willen vermoorden
Hetgeen hij zelf dan heeft gedaan.

6.

Zijn wreed gemoed was niet voldaan!
Ziehier uw zusters en broeders
Dan randde hij zijn moeder aan
Die vol schrik den kelder is ingegaan
Hij kent geen lijden of hartseeren
Uit den kelder kwam een grooten zucht
Dan roofden zij geld en juweelen
En korts daarna namen zij de vlucht.

7.

Den hongersnood werd dan zoo groot
Wel wreedden beul, gij zult het u beklagen
Heeft uwe moeder zooveel kwaad gedaan
Dat zij van honger moet sterven gaan?
Wie kan zoo'n lijden toch beschrijven
Drie dagen zonder spijs of drank
En dan nog van koude te moeten sterven
Op een weinig strooi stierven zij den dood.

8.

De geburen werden ongerust
Drie dagen lang bleef 't kasteel gesloten
Men ging naar den wet dan spoedig ras
En men zag dat alles geplunderd was
Het eerste lijk dat werd gevonden
't Was den baron, vermoord op dezelfde pas
En uit de kelder eenen zucht gekomen
Het was 't jongste kind, dat nog in leven was.

9.

Den kelder wierd dan open gedaan
Ieder beklagt deez' martelaren
Het jongste kind vol pijn en smart
Dat lag nog aan zijn moeders hart
Wie heeft uw vader en ook uw moeder
Zusters en broertjes gebracht in het getraan?
Het is Florie, mijn eigen broeder
Die ons dat lijden heeft aangedaan.

10.

De wet heeft spoedig geïnformeerd
Men zocht heel Frankrijk in het ronde
De bende werd gearresteerd
En naar 't prison vertransporteerd
Den tribunaal kwam te gebeuren
Zie wrede beul, de wet breekt u de macht
Florie zijn hart moest openscheuren
Toen hij zijn jongste zuster zag.

11.

Het meisje riep vol droefheid groot
Vaartwel Florie, o wreede broeder
Mijn braaven vader hebt gij vermoord
Gij zijt de schuld van moeders dood
De president kwam te verklaren:
Ziehier uw lot, ga sterven op 't schavot
Wel wreeden beul, men zal u toch niet sparen
Uw schelmstreek roept wraak voor God.

12.

Zij werden naar 't schavot gedaan
Met de gendarmen, wel gebonden
Duizenden mensen in 't ronde staan
Barrevoets en blootshoofds zag men ze gaan
Florie moest ten laatste sterven
Hij gaf zijn hand nog aan zijn zuster klein:
Vaartwel lief kind, ik ga mijn leven derven
Van ene bende ben ik de kapitein!

Dit lange niet altijd even goed te volgen gedicht of lied staat geschreven in een prachtig ouderwets handschrift op oude vergeelde velletjes schriftpapier.

Het is ondertekend met Eliza van Beek, Heikant, Baarle-Nassau. Wij weten niet of zijn zelf de dichteres is. Het kan nl. ook dat Eliza van Beek liederen en/of gedichten verzameld heeft.

Misschien kan een van onze lezers hierover informatie geven. Wij houden ons aanbevelen.

Heeft uwe moeder noo't veel kwaad gedaan
Dat zij van honger moet sterven gaan
Wie kan zoon lijdens toch beschrijven
Drie dagen lang zonder enige spijs of drank
En dan nog van koude te moeten sterven
Op een weinig strooi sterven zij de dood. } Lis

8

De geburen werden ongerust
Drie dagen lang bleef 't kasteel gesloten
Men ging naar de wot dan spoedig ras
En men zag dat alles geplunderd was
Het eerste lijk dat werd gevonden
't Was den baron vermoord op zelfde jas
En uit den kelder wien 'rucht gekomen
Het was het jongste kind dat nog in 't leven was

Den kelder wierd dan open gedaan
Heder beklaagt deen martelaren
Het jongste vol pijn en smart
Dat lag nog aan zijn moeders hart

Het lied over Florie, in het originele handschrift, zoals we dit ons archief hebben

Tweede Lokale Heemdag

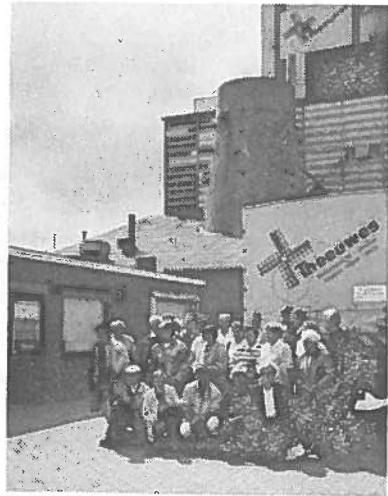
Dré Kusters

Zaterdagmorgen 13 augustus jl, half 10, was het weer net zo stralend als we de laatste weken gewend waren en het zag er zelfs naar uit dat het een beetje zou gaan regenen. Toch werd er vol goede moed door zeventien leden van onze heemkundekring op de fiets gestapt en reden we naar Ulicoten. Om tien uur werden we n.l. verwacht bij mengvoederfabriek J.A. Theewes b.v. voor een rondleiding.

Daar aangekomen, zagen we nog negen leden die met de auto gekomen waren en een lid uit Ulicoten die ook met de fiets was. Christ en Pieter Theeuwes stonden ons al op te wachten. Na een korte begroeting werden we in twee groepen gesplitst en ging de ene groep onder leiding van Christ en de ander onder leiding van Pieter op twee verschillende plaatsen het bedrijf binnen, zodat iedereen alles goed kon bezichtigen en vooral de uitleg daarbij goed zou kunnen volgen.

Dit grote, vooral hoge bedrijf vind zijn oorsprong in de in 1882 opgerichte graanwindmolen, die in 1917 van Jef Meeuwesen werd gekocht door Jan Theeuwes uit Baarle-Nassau voor zijn zoon Bart. Van die molen is thans nog alleen de (verminkte) romp over en praktisch helemaal ingebouwd in het bedrijf van nu. In 1993 werd de laatste en indrukwekkendste uitbreiding, die overal vanuit de omtrek goed zichtbaar is, van de mengvoederfabriek in gebruik genomen. De totale hoogte is maar liefst 34 meter!

Het was zeer interessant om alles van dichtbij te kunnen zien wat voor enorme machines, silo's enz. enz. er nodig zijn om de veel verschillende mengvoerders uiteindelijk als eindproduct bij de diverse afnemers te

Samen nog even met de oude molenromp op de foto

krijgen. Het productie-proces is voor het grootste deel geprogrammeerd, dus geheel computer-gestuurd!

In de kantine kregen we koffie aangeboden. Daarna hebben we de oude romp nog eens goed bekeken, want deze wordt binnenkort toch nog afgebroken omdat het echt een enorme "sta in de weg" is geworden in dit moderne, grote bedrijf: Mengvoederfabriek J.A.Theeuwes B.V.

Na Christ en Pieter hartelijk bedankt te hebben voor hun bereidwilligheid en zeer interessante rondleiding door hun bedrijf, vertrokken we naar de Bernarduskapel in de Bosstraat, om daar te gaan picknicken. Onze fietsen konden we wegzetten bij Frans Vriens om daar ook te helpen bij het vervoer van stoelen en tafels met tractor en aanhanger naar de kapel.

Ria Laurijssen uit Ulicoten had er voor gezorgd dat er voldoende belegde broodjes waren en Mieke Vriens had zorg gedragen voor de koffie. Natuurlijk werd de "Ulekoek" rondgedeeld. Door in dat prachtig stukje natuur bij de Bernarduskapel en onder een stralende zon en de goede verzorging was het een heel fijne en héél gezellige picknick geworden. Alles werd weer op de aanhangers van de tractor geladen en teruggebracht naar Frans Vriens. Zijn vrouw Mieke werd zeer hartelijk bedankt voor het zetten van de lekkere koffie en thee en Ria voor de goede verzorging van deze picknick.

De tractor werd ingezet voor allerlei transporten tijdens de heemdag. We zien hier Leo Voeten als voleerd trekkerbestuurder.

Om ongeveer twee uur vertrokken we weer per fiets en auto naar Zondereigen. Daar werden we om drie uur verwacht bij Frans Cox om eens een indruk te krijgen van wat er allemaal komt kijken bij het telen van (vlees)tomaten. Frans Cox heeft een zeer grote tuinbouwkas met ongeveer 17.000 tomatenplanten. Die planten groeien van half december tot begin november en daarvan worden dan van maart tot eind oktober tomaten geplukt. Het plukken gebeurt nog steeds met de hand. De plant groeit op een beetje speciale grond en wat steenwol en wordt automatisch, dus weer via een computer, van de juiste hoeveelheid water en voeding voorzien. Verwarming, vochtigheid enz. wordt ook allemaal per computer geregeld. Nu weten we hoe het mogelijk is om van één plant zolang tomaten te kunnen plukken. Na Frans Cox bedankt te hebben werd "koers" gezet richting Schuttershof in Zondereigen, waar we een consumptie kregen aangeboden.

Tegen vijf uur vertrokken we terug naar Baarle voor het slot van het programma, namelijk de barbecue bij de familie Jansen op de Reuth. Ondanks de droevige omstandigheden bij de familie Jansen vanwege het overlijden van Moeder Joosen op die dag, werden we door Jos ontvangen in een, achter het huis gelegen, gezellige, aangeklede ruimte, waar speciaal voor ons weer een lange rij met tafels en stoelen was opgesteld. Aangrenzend aan deze ruimte waren nog twee grote ruimten (voormalige stallen) met de ongelooflijk uitgebreide verzameling van Jos. In de ene ruimte staan de wat grotere en grote werktuigen en machinerieën die vroeger op de boerderijen gebruikt werden en in de andere ruimte de enorme zeer gevarieerde verzameling van gebruiksvoorwerpen, hulpmiddelen uit het leven van vroeger. Vele, vele echt nostalgische dingetjes en nog veel meer voorwerpen uit het Roomse-leven enz. enz. Er waren zoveel voorwerpen waar je de betekenis maar van moest zien te raden of Jos om uitleg vragen, hetgeen hij dan ook zeer graag en op een leuke manier deed.

Terwijl we deze geweldige verzameling aan het bekijken waren werd door zoon Ivo het kolenvuur opgewarmd en een aanvang gemaakt met het roosteren van diverse soorten vlees. Binnen stonden nog diverse salades, sausjes enz. Kort daarop zat iedereen al lekker te "smikkelen" en Ivo, af en toe geassisteerd door Ineke, zorgde er wel voor dat iedereen aan zijn trekken kwam. Het was in een woord een zeer goede, heerlijke en heel gezellige barbecue!

Na een kort "afsluitend" woordje door voorzitter Ad Jacobs en enkele dankwoorden nogmaals aan Ria Laurijssen en vooral aan de familie Jan-

sen, in het bijzonder aan Jos, gingen enkele van onze vrouwen driftig aan de slag om de afwas te doen en verder het een en ander op te ruimen en tegen acht uur ging iedereen zeer voldaan huiswaarts. Het was op de Reuth een heel fijn slot van deze zeer interessante, prettige en zonnige tweede lokale heemdag!

Voor FLORON op stap

Ad Jacobs

Al verschillende jaren gaan wij als groep op stap om wilde bloemen te inventariseren voor Floron in Leiden. In de voorgaande jaren hebben we de nodige kilometerblokken in Ulicoten onderzocht. Dit jaar zijn we in Baarle-Nassau begonnen ten noorden van de Hoogstratensebaan. Een interessant gebied met de Kromme Hoek en het stroomgebied van de Mark als te onderzoeken lokaties.

Met de inventarisatie beginnen we meestal na Hemelvaartdag. Op de eerste avond gaat onze coördinator altijd mee. Hij geeft dan nog de nodige richtlijnen mee zodat we weten waarop we vooral moeten letten. Op de eerste avond zoeken we altijd een leuk blok uit met veel soorten zodat onze coördinator elk jaar zegt dat hij volgend jaar weer graag meegaat op de eerste avond.

Dit jaar zijn we begonnen om en bij Fons Keustermans. Werkelijk een schatkamer van wilde bloemen en planten. Onze eerste avond inventariseren leverde zowat 165 verschillende soorten op. Nauwelijks voor mogelijk maar echt waar.

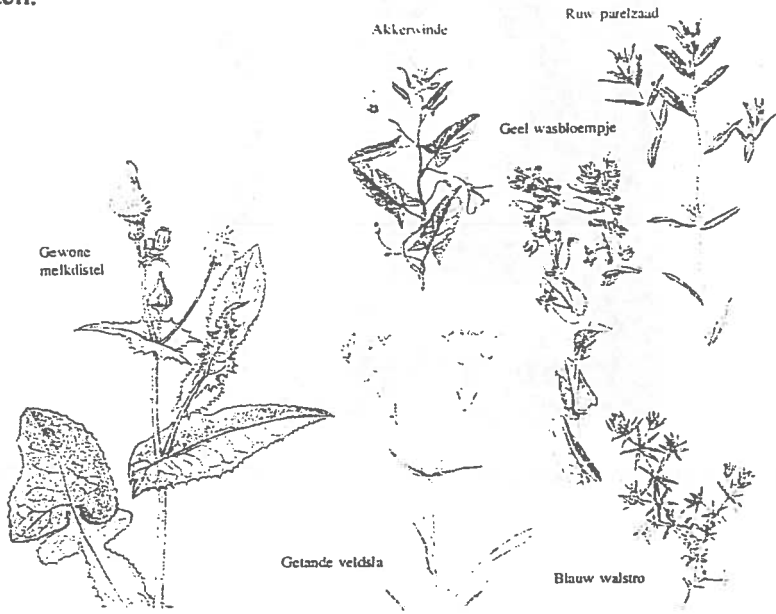
Op basis van het verschil van de grond kan de plantengroei erg afwijken. Zo kan het zijn dat je de grote pimperl in de ene blok wel tegenkomt maar in het andere blok niet. Ook begint de heide op diverse plaatsen weer terug te komen en dat is een prachtig gezicht. Daar moeten we zuinig op zijn.

Elk jaar komen we wel wat bijzonders tegen. Ook dit jaar was dit weer het geval. Op een plaats vonden we het gentiaanklokje wat zeldzaam is in deze streek. Jammer genoeg was het de week erop bijna geheel afgemaaid. Soms

denk je dat je een bijzonder zeldzame bloem vindt wat achteraf niet zo is. In de sloot bij de Beermdendreef zagen we een mooie paarse bloem staan. Hij stond onderin de diepe sloot dus konden we het niet zo goed zien. Wel vonden we dat het een zeer zeldzame bloem moest zijn want wij konden hem geen van drieën thuisbrengen. De boeken erbij maar hij stond er niet in. Uiteindelijk sprong een van ons in de sloot om alles eens goed te bekijken. Toen werd er gelachen en wat bleek, het was een prachtige KUNSTBLOEM !!!!! Zulke verrassingen houden het inventariseren leuk maar wij hopen toch elk jaar op een bijzondere vondst. Dit jaar hebben wij de moesdistel gevonden een prachtige bloem maar als je de vindplaats weet is het daar geen bijzonderheid. Vindplaats een waterbeemt.

Nu het seizoen er bijna opzit, de bloemen zijn immers uitgebloeid en het is vroeg donker, kijken we al weer uit naar de bijeenkomst van alle coördinatoren van onze regio. Deze worden gehouden in het Milieu Educatief Centrum bij Wolfslaar in Ulvenhout. Daar wordt bijgepraat en bevindingen uitgewisseld. Een zeer leerzame avond en als we naar huis gaan zeggen we tot het volgend seizoen. Zo zal het ook dit jaar ook wel weer gaan en naar en naar wij hopen nog vele jaren. Mocht je interesse hebben om volgend jaar mee te doen dan kun je contact opnemen met ons. Dat zijn Fons Willemsen uit Ulicoten, Fons Keustermans en Ad Jacobs uit Baarle-Nassau.

U bent van harte welkom want er liggen nog voldoende kilometerblokken te wachten.

Heemkalender 1995

Onze Heemkalender voor 1995 is klaar. Voor de achtste keer heeft de kalenderwerkgroep, die nu bestaat uit Femie Luckman, Ineke van Strijp en Clara en Antoon van Tuijl, weer een fraai werkstukje afgeleverd.

De heemkalenders zijn voor heel veel mensen een echt verzamelobject geworden. Veel gezinnen in Baarle, Castelre, Ulicoten en Zondereigen hebben intussen al een mooi stapeltje heemkundeboekjes verzameld. Want u weet het, elke kalender bevat een verzameling foto's en bij elke foto hoort een kort verhaaltje.

In 1995 besteden we aandacht aan toneelspelen. Er zijn prachtige foto's aangeleverd en er waren steeds weer mensen te vinden die zich bijzonderheden van bepaalde toneelvoorstellingen wisten te herinneren. Ineke en Femie hebben moeite noch tijd gespaard om allerlei feiten, namen en bijzonderheden na te trekken.

Heemkalender 1995 geeft een aardige blik "achter de schermen" van de rijke traditie die onze verenigingen op toneelgebied hadden en soms nog hebben.

Wij wensen alle verkopers veel sterkte. Werkgroep Heemkalender.

Toneel speelde en speelt gelukkig nog een grote rol in onze gemeenschap

Tentoonstelling

50 JAAR BEVRIJDING

Antoon van Tuijl

Baarle gaat de bevrijding op vele manieren en waardig herdenken. Verschillende mensen van de Heemkundekring speelden en spelen een belangrijke rol in de voorbereidingen. Wij verzorgen ook een tentoonstelling.

Wie in de kleine expositieruimte van het Heemhuis een verzameling verwacht, kan beter naar Overloon gaan of zo!

Wij leggen het accent vooral op mensen en situaties die bevrijding bevorderd en bewerkt hebben. We houden het sober!

U krijgt volop gelegenheid de tentoonstelling te bezichtigen. Te beginnen op 10 en 11 september kunt u elke zaterdag en zondag terecht van 14.00 tot 16.00 uur. Dit loopt door tot het laatste weekend van oktober.

Op de woensdagavonden is de tentoonstelling vanzelfsprekend ook te zien en wel van 19.30 tot 21.30 uur.

Groepen kunnen op andere tijden komen kijken als ze een afspraak maken via ons sekretariaat.

Langs deze weg bedanken wij allen die op enigerlei wijze bijdragen geleverd hebben aan onze tentoonstelling.

Nieuwe leden van onze vereniging:

Fam. A. Van Haeren-Raeijmaekers, Molenstraat 28, Baarle-Hertog

Fam. S. De Groot-Jacobs, Vogelwaard 19, 2036 GD Haarlem

Dhr. Karst Smit, Kardinaal Cardijnlaan 35, 2350 Vosselaar

Fam. H. Van Haeren, Uitbreidingsstraat 3, Baarle-Hertog

DeHr. H.A. Martens, Schoener 19, 3123 BP Schiedam

Dat ging naar Den Bosch toe...

Op zaterdag 2 juli zijn wij met de bus naar Den Bosch geweest. Ineke van Strijp en Ad Jacobs hadden deze uitstap georganiseerd.

Zo'n 45 leden van onze heemkundekring trotseerden op deze zaterdag het warme weer en daar hebben ze geen spijt van gehad. De uitstap was goed geregeld en Den Bosch is een prachtige provinciehoofdstad.

De boottocht op de Binnendieze zorgde voor wat afkoeling, de rondleiding door een uitstekende gids zorgde voor zweetdruppels.

De Binnendieze-tocht vaart door en onder de binnenstad van Den Bosch en levert een prachtig schouwspel op van oude gewelven, gebouwen, uitzichten, enz.

Onze gids ging met een groep naar het oude stadsdeel Uilenburg en met de tweede groep naar de St. Jan. De baseliek is werkelijk prachtig om te zien en de geschiedenis van de bouw is erg interessant. De gids had dan ook een prima gehoor.

Samen op de foto bij de St. Jan

Na de rondleiding en de boottocht stond de koffie met uiteraard een echte Bossche Bol klaar. Het smaakte ondanks de hitte voortreffelijk. Hierna kon iedereen op eigen gelegenheid nog een uurtje de stad in.

Vanuit Den Bosch ging het richting Heusden. In dit oude vestingstadje keken we op eigen gelegenheid rond bij de haven, de molen, het marktplein en de schilderachtige straatjes. Bij de oude haven stonden op de wal nog enkele oude kanonnen. Bij die kanonnen moesten we toch even een plaatje schieten.

Jong en oud samen even met een der kanonnen op de foto

Het was daarna gezellig toeven bij banketbakkerij Bertels, waar we de koffietafel gebruikten. Deze smaakte inderdaad voortreffelijk en de zult en andere lekkernijen waren op toen we vertrokken.

Hierna ging het weer richting Baarle, waar we om half negen op de Loswal uitstapten. Ondanks de hitte was iedereen tevreden over deze excursie naar Den Bosch en Heusden.

Voor herhaling vatbaar !!

Activiteitenprogramma:

Wat staat er nog op de rol?

- t/m 29 oktober: Tentoonstelling Baarle 50 jaar Bevrijd.
Elke zaterdag en zondag geopend van 14.00 tot 16.00 uur.
Elke woensdag geopend van 19.30 tot 22.00 uur.
- 20 oktober: Baarle 1000+2 Kwis
Zaal De Lindeboom, aanvang 19.00 uur.
- 23 oktober: Laatste uitzending Radio Bevrijd Baarle
Live vanuit het Heemhuis
- 28 oktober: Toneelstuk over Bevrijding, Vrede en Vrijheid.
in het Dorpshuis te Ulicoten, door Toneelgroep Ulicoten.
aanvang 20.00 uur
- 18 november: Vijfde Regionale Heemkwis te Zundert.

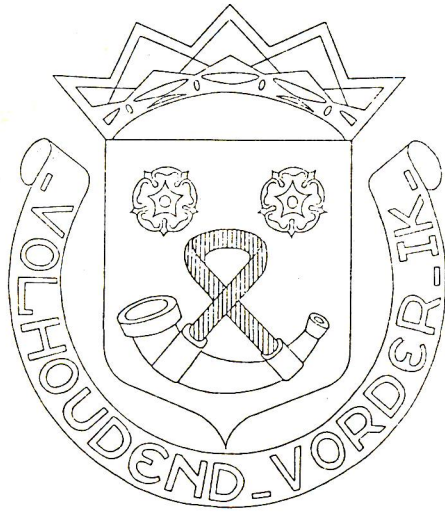
Binnenkort ook nog een BEVRIJDINGS-FIETSTOCHT. Per fiets langs de plaatsen waar in 1944 veel en hard gevochten is om Baarle te bevrijden.

DRAAGBARE WATERBRON.

Natuurlijk mineraalwater in een handig, licht, 2-literpak. Niet van plastic, maar van karton, zonder stoffen die het milieu aantasten. Een over-

vloedige bron zuiver, natuurlijk
mineraalwater zonder koolzuur. **BAR-LE-DUC**

Heemkunde-kring 'Amalia van Solms', Kerkstraat 4, 2387 Baarle-Hertog